

ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΝΟΡΚΟΙ;

Στη δίκη του Κορκονέα στο Μ.Ο.Ε. οι ένορκοι υπερέβησαν το μέτρο, το παρακάνε που λέμε γι αυτό η απόφασή τους “εγκαλείται” από τον Άρειο Πάγο και στάθηκε εδώ η αφορμή για κάποιους προβληματισμούς.

Τα μικτά ορκωτά είναι συνέχεια των αμιγώς δικαστών δικαστηρίων και παίζουν τον ίδιο ρόλο. Όπως τα δικαστήρια ήταν απαίτηση της όψιμης Νομοκρατίας έτσι και τα ορκωτά ήταν απαίτηση για συμμετοχή της “λαϊκής δικαιοσύνης” στην κυρίαρχη δικαστική. Όμως τι σημαίνει “λαϊκή δικαιοσύνη” έστω και αμιγής λαϊκή όταν οι άνθρωποι του λαού κάθονται πίσω από ένα έδρανο ή ένα θρανίο και δικάζουν για να μην πούμε και στο όνομα τίνος το κάνουν;

Όπως και νάχουν τα πράγματα και τα δικαστήρια των δικαστών και τα μικτά ορκωτά λειτουργούν για να νομιμοποιήσουν στην ευρύτερη κοινωνία τον καθορισμένο νόμο και την ποινή.

Εδώ θα κάνουμε δύο βασικές επισημάνσεις για τους ενόρκους. Η πρώτη αφορά τί ακριβώς εκφράζουν οι ένορκοι; την γνώμη της κοινωνίας ή την κοινή γνώμη αυτήν τη ρευστή έωλη και κατασκευασμένη γνώμη ; Η γνώμη τους και η απόφασή τους είναι ανεξάρτητες απο τα κυρίαρχα στερεότυπα τις κυρίαρχες “ιδεολογίες” και αξίες ή ακόμη και από τις δικές τους δεισιδαιμονίες;

Η δεύτερη αφορά τον κοινωνικό έλεγχο των ενόρκων μιας και δημοσιοποιούνται τα ονόματά τους πολύ πριν το δικαστήριο. Παλαιότερα για έναν τραπεζικό υπάλληλο η για έναν στρατιωτικό ή για ένα καθηγητή μπορούσε να μάθει κάποιος από την ΟΤΟΕ την ΑΔΕΔΥ και την ΟΛΜΕ αντίστοιχα. Σήμερα με τον τεμαχισμό και τη διάλυση των δεσμών αυτό είναι αδύνατο αλλά και είναι η αιτία που μετατρέπει και το ίδιο το άτομο- ένορκο ευάλωτο σε κάθε άποψη κοινής γνώμης.

Ήδη στην κοινή γνώμη ακόμα και σε εναλλακτικούς χώρους έχει

περάσει η αυστηροποίηση των ποινών και αυτό έχει αντίστροφη προοπτική ανάλογα με το ποιος δικάζεται.

Η “ανεξαρτησία” των δικαστών και των ενόρκων θα προσθέσουμε, εφαρμόστηκε μόνο στα ολοκληρωτικά καθεστώτα και μάλιστα οι ναζί έδωσαν τη δυνατότητα στους δικαστές να επιβάλλουν ποινές εκτός τις προβλεπόμενες και εκτός συντάγματος. Είχαν όμως φροντίσει να περάσει η ναζιστική ιδεολογία καθολικά στο δικαστικό σώμα πράγμα το οποίο κράτησε μέχρι τη δεκαετία του 1970.

Αν στους ένορκους περάσει η ιδεολογία της ασφάλειας και της τάξης τα κριτήρια θα είναι αντίστοιχα και θα είναι απολύτως “ανεξάρτητοι”. Έτσι λοιπόν καλό είναι να αποφεύγουμε προτάσεις που αφορούν τον κυρίαρχο θεσμό της δικαιοσύνης διότι σε αυτό δεν μπορεί να υπάρξει απάντηση όσο η δικαιοσύνη δεν πραγματώνεται σε όλα τα επίπεδα

Από τη θέση λοιπόν που βρισκόμαστε πάντα μας ενδιέφεραν οι οι σχέσεις του θεσμού της δικαιοσύνης με την κυβερνητική εξουσία, οι τρόποι εφαρμογής καθώς το περιεχόμενο απονομής της δικαιοσύνης αλλά και το αξιακό και ιδεολογικό μπαγκράουντ που συμμετέχει στις αποφάσεις.

Το τελευταίο ανάχωμα για τους αγωνιζόμενους ανθρώπους και όχι μόνο, στο σημερινό καθεστώς είναι ο θεσμός του Δικαστικού συστήματος ή ο θεσμός της Δικαιοσύνης όπως αποκαλείται για λόγους εξευμένισής του. Και τούτο διότι πάντα κάθε κοινωνική ή ατομική πράξη αντίστασης ή παράβασης αντιμετωπίζεται από τον Κυρίαρχο – κράτος το οποίο κατέληξε ιστορικά να παραδίδει την τιμωριτική επιβολή σε έναν “ανεξάρτητο” θεσμό κρατώντας το ίδιο την εφαρμογή και την καταστολή. Αν την αστυνομία και την προανάκριση εύκολα κάποιος μπορεί να την απονομιμοποιήσει-άρνηση κατάθεσης κλπ.-αλλά και να την απαξιώσει στα μάτια της κοινωνίας, εκεί στο λεγόμενο θεσμό της δικαιοσύνης η συναίνεση της κοινωνίας δυσκολεύει την πλήρη και απόλυτη αποχή.

Υπήρξαν κατά το πρόσφατο παρελθόν πολλά παραδείγματα κυβερνητικής και άμεσης παρέμβασης σε αστυνομικές και δικαστικές αρχές και μάλιστα ομολογημένες από τους ίδιους τους δικαστές διότι και οι ίδιοι συμμετείχαν με ιδιαίτερο πάθος στην εφαρμογή του ποινικού δίκαιου του εχθρού. Αλλά σκοπός μας δεν είναι να αναφερθούμε αναλυτικά σε αυτό παρόλο που έχουμε διευθύνσεις και ονόματα. Αλλά στην ίδια τη δομή της απονομής.

Στα καθεστώτα διαρκούς εκτάκτου ανάγκης όπως είναι και το δικό μας δεν υπάρχει διαχωρισμός εξουσιών παρά μόνο προσπάθεια του κράτους για ευρεία συναίνεση. Ας την αρνηθούμε.

Και η μόνη διέξοδος από αυτή την Καφκική ατμόσφαιρα είναι η αντίσταση στην κρατική δικαιοσύνη